

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

100. szám.

BRASSÓ, Kedd, szeptember 1-én.

I-ső évfolyam 1885.

Az erdélyi szászok magyarosítása.

Ez a címe a müncheni „Allgemeine Zeitung” idei 231. száma vezércikkének. Ismét egy igen épületes cikk Magyarország ellen; ismét izgatás Magyarország, a magyar kormány, a magyar nemzet ellen. Igaz, hogy körmönfont hazugságokból áll az egész, de azt nem tudják odakünn Németországban, ott készpénznek veszik az egészet.

Igy készítik elő az ellenségeskedést — a nélkül, hogy alapjok, okuk volna reá.

A cikk éle Trefort miniszter ellen van irányítva a szász püspökhöz intézett ismeretes levele miatt. Későn kapták kézhez ama levelet, tehát csak későn foglalkozhatnak vele. — Ha jellemezni akarnók e cikket röviden, úgy összefoglalható volna ennyiben: valótlanságoknak művészi összevegyítése a valósággal.

Ebben áll az ügyesség, — annál nehezebb hozzájuk férni.

A famózus cikkekre megadtuk a feleletet illő helyen; megérdemli, hogy röviden itt is foglalkozzunk vele.

Mindjárt az első állításnál azt kell mondanunk, hogy — finoman szólva — föllent. Igen bizony, föllent. Mert nem igaz ám az, hogy mi gyűlöljük a szász népet; sőt ellenkezőleg, tiszteljük-becsüljük szorgalma, békés hajlamai s más egyéb jó tulajdonságai miatt. Nincs miért haragudnunk a szász népre, csak egyes lelketlen agitátorokra haragszunk, csak azokat szeretnők ártalmatlanokká tenni, mert az egész nemzetiségi kérdést ezek csinálják. S az a jámbor szász nép elég együgyű hinni nekik. Ezen agitátorok befolyása alól akarjuk mi emancipálni e népet, s meg vagyunk győződve, hogy a nemzetiségi kérdés akkor önmagától el fog enyészni. Azért tehát nagyon igaztalan az a vád, hogy a magyar sajtó minduntalan megtámadja a szászokat. Csak-hogy különbség teendő nép s agitátor között. Még ez utóbbiakat is csak önvédelem esetén támadjuk.

Panaszkodik a cikkíró, hogy Trefort nem is felelt a konzisztórium kérésére. — Furcsa. Hát nem elég érthető felelet az, midőn a miniszter azt mondja: „az eddig” követett iránytól el nem térek s semmiféle tanszakszabályba nem bocsátkozom.”

Azt mondja e cikk, hogy a szászok eddig is lelkiismeretesen tanították a magyar nyelvet iskoláikban. Ismét nem igaz. Lelkiismeretesség helyett elhanyagolták, a törvény rendelkezéseit nem teljesítették. Csak tessék megkérdezni a magyar tanfelügyelő urakat. Ők megmondhatják; alig hiszszük, hogy az ő javukra dölne el. Nézzék meg a brassai szász leányiskolát; mit látnak ott? A magyar nyelv teljes elhanyagolását. Hát ebben áll az a lelkiismeretesség? . . .

Furcsa szemüvegen át néznek ezek a szász urak. A magyarnál még a lelkiismeretesség sem az, náluk még a vétke és bűnös mulasztás is az. Jól állunk.

A magyar nyelv tanítása veszélyezteteti a német szellemet és nyelvet, de lehetetleníti a hittanoktatást is, azt mondja az „Allg. Ztg.” Gyengén állhat az a német szellem és nyelv, ha egy más nyelvnek tanulása által veszélyeztetve van. Hisz nem azt mondja a miniszter és törvény, hogy a német tannyelv eltörölendő. Sőt ellenkezőleg. Meghagyja azt a maga épségében, nem zavarja a német iskolákat, csak követeli a magyar nyelvnek tanítását is. Ezt pedig joga van követelni, ismerjék el azt uraim. Mi is elismerjük, hogy a német kultúra nagy szerepet játszott Európa kulturális haladásában, a mint azt cikkíró állítja; sőt még azt is készséggel elismerjük, hogy Magyarország is igen sokat tanult Németországtól. De ne kívánják tőlünk elismerését annak, hogy az erdélyi szászok kulturája nagyban befolyásolta Magyarországot kulturáját. Ezt tagadjuk. Tanultunk Németországtól, de nem az erdélyi szászoktól. Ezek is szép kulturával bírtak s bírnak, de abból önmagukon kívül senkinek haszna nem volt. Az ő kulturájuk nem terjedt ki másokra, ők magukba zárták azt. A közlékenység s bizalom nem termeszete a szászoknak, hanem éppen ellenkezőleg az elzárkózottság. Azzal pedig kulturát terjeszteni nem lehet.

De a vakbuzgó cikkíró tovább megy. Azt mondja, hogy „a magyar irodalom az utóbbi időig a német irodalomból s költészetből táplálkozott s annak testén növekedett. Sőt a német-magyar Majláth, Lenau, Beck, Vámbéry s Hunfalvi mellé kevés magyar ajku író sorozható.”

Vajjonmit jelent az a „német-magyar”

(Deutsch-Ungarn)? Vagy azt, hogy az illetők németül is irtak s akkor lehetnek franczia-magyarok, meg angol-magyarok is, mint pl. Kossuth. Vagy azt, hogy az illetők német származású magyarok s akkor nagy föltűlést árult el az író. Megfordítva. Beck és Lenau magyar származású német írók, mi ajándékoztuk önk irodalmának. Hunfalvi szepesi, az igaz, de a többi mind magyar. Ajánlanánk kis alaposságot. Azt mondja a cikkíró, hogy az erdélyi szászok egyháza és iskolája elválaszthatatlan egységet képeznek s az iskola dezorganizálása közvetlen sújtja az egyházat is. Egy perczig sem kételkedünk ebben. Teljesen igazok van.

Csak-hogy elfelejtik azt, hogy a magyar kormánynak a szász iskolák dezorganizálása távolról sincs szándékában. Teljesen alaptalan tehát félelmök s vádjok. Erről szó sincs, a minthogy arról sem lehet, hogy ezen dezorganizálás által szenved a hittanítás a nép erkölcsi életének rovására. Példát merít a Bánáthból. Ott is súlyod, pusztul a németiség a magyar tanítás miatt. Jó helyről idéz. Kérdezze csak meg a bánáti németeket, vannak-e nekik sérelmeik a magyar kormány ellen. Épen a kormány, — értse meg uram — a magyar kormány tart fenn ott német tannyelvű iskolákat, mint Pancsován is.

Erről az „Allg. Ztg.” nem bir tudomással, különben bizonyára nem hivatkozott volna azokra, a kik bizonyára nem fognak az ő pártjára állani. Pedig németek ők is, csak-hogy jó magyar hazafiak. — Azt hiszem, ez elég ellenérv a cikk ezen állításának erőltetésére.

Hogy az író szándéka tendenciózus ferdtetés, azt legjobban bizonyítja annak elhallgatása, a mit elhallgatni az igazság érdekében nem lett volna szabad.

Azt állítja a cikkíró, hogy Trefort ismeretes levelében mondotta volna: „a szász theologusok és tanítók ne menjenek német egyetemekre, hanem végezzék itthon szaktanulmányukat.” Ha megnézi a cikkíró a miniszter ezen gyönyörű levelét, szégyenleni fogja magát önmaga előtt, hogy így mert hazudni. — Trefort ezt soha sem mondotta; sőt előrebocsátva, hogy egy idő óta ő is küld ifjakat külföldi egyetemekre, ezt írta: „Kíváncs voltam, hogy az erdélyi szász ifjak is, a kik

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

PROLOG.

(Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület alakuló nagygyűlése alkalmára.)

Zendüljetelek ma, valamennyi bérceznünk,
Ébredjen rég alvó visszhangotok!
Adjatok vissza, mit mindnyájan érzünk,
Mitől ma millió kebel dobog!
Mint föld zaján túl, tornyon hang-ez út:
Oly teli hangot kell ma adnotok,
A jelszót, melyre oly rég szomjazánk:
„Legyen magyar dicső hazánk!”

Egymásra ágaskodva tornyosulnak
Nemere, Czibles s az agg Retyezát,
Láb-újjhegy' állnak és az égbe nyúlnak,
Hogy egymás vállán láthassanak át
Lássák be a jövődőt mint a múltat,
Be végis-végig az egész h zát:
Hogy kit e föld hord, és ez ég takar,
Van-e, ki magyar lenni nem akar?

A Hargitától, bércezől völgybe lejtve,
Termő mezőkön át, fut a Maros;
Az Olt is, régi gyászát elfelejtve,
Kiomlott vértől már nem zavaros;
Az Aranyos, dusan mint méhek sejtje,
Bércz méhiből aranyport habja mos;

S azt kérdi mind, a merre kanyarog:
Magyarok vagytok-e még, magyarok?

S ha érez s folyó, s hegy-völgy, lelketlenek bár,
Magyart keresnek mindenütt körül,
Ha rom megéled, megnyíl agg fellelővár,
S rög-rögre kél, kő köre tömörül,
Repkény kizöldül a virág kehelyt tár:
— Ne hangzanék-e szívünk mélyiről,
Ne mondaná-e, imádkozva szánk:
„Legyen magyar dicső magyar hazánk!”

Legyen magyar Árpád s Etele népe,
Melyet szent István koronája véd;
És lelkesítvén ősei emléke,
Meg ne gyalázza ősei nevét.
Ajkán magyar szó, magyar szív keblébe,
Őrizze hiven, szent erekleként,
Mind, kit e föld hord s ege betakar:
Hogy magyar ivadék — legyen magyar.

Legyen magyar — s hogy az is maradhasson:
Legyen művelt, szív- és észben egyaránt
Vezéri zászlót hogy ő lobogtasson
S társ-nemzeteknek adjon ő irányt
Királyi sasként, melyet a magas von,
Röpülve a jövő felhőin át,
Megedzve lelje minden zivatar:
Mint ezredéig volt, legyen magyar!

Legyen magyar — s ha más nyelvet beszél is
Ha nem is Árpád vériből eredt;
— Ne dobd közénk almádat gonosz Éris,
Kiket együtt lát itt egy ezred!
Legyen magyar, érzésre mind, azér' is,
Egyék velünk egy sót, egy kenyeret!
Mi védjük őt s megadjuk igazát,
Csak hogy szeresse ő is e hazát!

Ezt a hazát, — mely minden hű fiának
Kitárja keblét, mind az áldó anya;
Részt kenyereből mindnek egyaránt ad,
S mindannyival közös minden java,
Közös az öröm, mint közös a bánat —
S mindannyihoz van egy édes szava:
„Legyetek a mik vagytok, — csak nekem
Legyen mindenik jó s hű gyermekem!”

— Legyetek a mik vagytok — nem keressük,
Köztünk azért viszály nem háborog,
Csak e hazát mind egyaránt szeressük
S szívben legyünk mindnyájan magyarok.
Tegyünk, a hon javát munkálni, esküt —
S együtt kiáltss millió torok,
Szívünk dobogja és kiáltss szánk:
„Legyen dicső és éljen magyar hazánk!”

Szász Károly.

tudományos képzettséget igénylő pályára szentelik magukat, szakképzettségük alapján tulajdonképpen hazai földön szerezzék s csak az alapvető ismeretek után érettebb korban küldessenek külföldi főiskolákba magasabb szak-képzés céljából.

Mi másként hangzik ez mindjárt! Csak-hogy ezzel már nem lehet a magyarok ellen heccszelni, a nélkül pedig a szászok semmiről sem tudnak írni.

A miniszter azon tanácsában, hogy a szászok állítsanak theologiai bölcsészeti akadémiát, a cikkíró a teljes megmagyarosítás célját látja, mely hivatva leendő megszakitani minden kapcsolatot Németországgal. Minő lélekkel mondhatnak ilyeneket, az önök dolga, de hogy hazudnak itt is, az elvitathatlan tény. A miniszter német akadémiát gondolt, azzal pedig magyarosítani nem lehet. S ha elvégre el akar-nók vágni a kapcsolatot Németországgal — pedig nem is akarjuk — nem volna-e jogunk hozzá? Mit akarhatnak magyar alattvalók és magyar állampolgárok Németországtól?

Hiába hivatkozik cikkíró a szebeni szász jogakadémia s esküdtszék felosztatására, hogy igazolja a magyarosítási szándékot. Mindkét intézmény megszüntetése égető szükség volt. Már volt alkalmunk e szükségletet indokolni és fejtegetni, azért nem ismételjük ma. A t. olvasó tudja, hogy a kormány csak égető szükségletet teljesített ezzel.

„Németország rokonszenve nem fog hiányozni nekik“, t. i. a szászoknak — ezzel végződik a rágalmakkal tulhalmozott cikk.

Ez igen szép a németektől, hogy nem hagyják cserben „az ő véreiket“. Dicséretre méltó. Csakhogy az nem sokat ér. Ha a magyar kormány valóban úgy akar tenni, mint önök gondolják s mondják: legyenek meggyőződve, hogy nem fogja előbb a németek engedélyét kikérni. Akkor aztán az önök rokonszenve „élni kevés, meghalni sok“ lesz.

Többet használnának a német országi németek az erdélyi szászoknak, ha jajgatásaikra nem hallgatnának. De még többet, ha a meleg rokonszenven által vezéreltetve meglátogatnak az erdélyi szászokat, meggyőződendő, igaz-e mindaz, a mit ezek állítanak. Akkor azután bizonyára vége volna a meleg rokonszenvennek!

Mikor a „Kr. Ztg.“ méltatta Trefort levélét, nagy bölcsen megjósolta, hogy nem lesz fogantatja a külföld előtt, mert ők a felelettel nem fognak adósok maradni. Tehát itt a felelet! Legalább tudjuk már most, honnan ered. —y.

A császártalálkozás. A „Kreuzzeitung“ felhatalmaztatott annak kijelentésére, hogy a Kremsierben együtt volt két uralkodó által Vilmos császárhoz intézett sürgöny nem csak személyi, de politikai jellegű momentumot is tartalmazott, amennyiben az uralkodók azon meggyőződésüket fejezték ki benne, hogy a kremsieri találkozásban egész Európa a béke tartós biztosítékát fogja látni.

Kirándulás a nagy Királyköre.

(2241 méter magas.)
(Vége.)

Két órai tartózkodás után és illetve bevárva a visszaérkező gopárszedőket, kik nem kimélve fáradságot, valóban nagyon is veszedelmes helyeken mászkálnak, — visszatérünk a védházhoz. hol azután a kiállott nehézségek és izzadások után bizony nem rosszul esik a pihenés, a jó korty és meleg falat.

Oly nagy társaság, mint 1881. szept. 17-én a védháznál és a Királykőn volt, bizonyára nem lesz egyhamar. E napon ugyanis volt a védház beszentelése. 45 egyleti tag táborszolgált a védház előtt és 37 tag mászta meg akkor a legmagasb csúcsokat, ezek között apák és nagyapák.

Ezuttal csak öten valánk a védházban és egy vezető. Nagy tüzet rakva, hozzáálltunk a fatányérozáshoz, mely nem rosszul izlett. Időközben egy ifjú csobán jött be hozzánk, kit a sült hus szaga csalta el a juhnyájától. Ez a fiú számtalan kérdéseinkre válaszolva elbeszélé nekünk, hogy az ő neve Juon Voicu és 18 éves, katona akar lenni, jelenleg juhász-tor = csobán, 20 forint évi fizetése van és eledele a szokásos puliszka vagyis mamaliga, de persze turó nélkül; húst csak akkor eszik, ha egy-egy juh elesik vagy — mint ő maga kijavítja — ha döglőfélben van. Egy éve már, hogy csobán, de kenyeret még sohasem

Spanyol-német konfliktus. A Havas-ügynekiség jelenti Parisból aug. 29-éről: Ugy a magán, mint más-nemű hírek, melyek Spanyolországból érkeznek, arról tudósítanak, hogy a kormány azon törekvése dacára hogy a közvélemény túlzásainak gát vetessék és kedvező megoldás jöjjön létre, az ingerültség a Karolina-szigetekre vonatkozó ügy miatt az egész országban növekvőben van. Minden nagyobb városban sokféle-képen tüntetnek Németország ellen és a hadsereg is osztozik a többi lakosság érületében. Így Valencia helyőrségének tisztjei — hír szerint megjelentek egy ottani lap szerkesztőségében és kijelentették, hogy készek akár a Philippini, akár a Karolina-szigetekre vagy bárhova menni, a hova Spanyolország becsülete őket szólítaná, a nélkül, hogy a rendes zsoldnál egyéb díjazást követelnének. — Mint hírlík, vasárnap a vigoi hippodromban a többi nemzetek zászlói mellé tüzött német zászlót a közönség letépte. Valencia község-tanácsa óvást intézett a kormányhoz Németországnak a Karolina-szigetekre vonatkozó eljárása ellen. A kormány úgy látszik, nem képes ezen tulhajtásoknak gátat vetni, mi által a helyzet, tekintettel különösen a hadsereg körében uralkodó hangulatra, komolyabbá vált.

Hír szerint Manilából spanyol hajók érkeztek Yap sziget elé, (Iőszigete a Karolina-csoportnak) s ott kitűzték a spanyol lobogót, mert a német birtokba-vételnek semmi nyomára nem akadtak.

Brassómegeye az országos kiállításon.

IV.

A sok mosodából ma három maradt fenn Brassóban, azok is várják, mikor út halálunk órája. Állat-egészségügyi óvintézkedéseink következtében igen gyakorivá lett a szomszéd Románia elleni határzár, — a mely elterelte tőlünk a gyapjúkereskedést olyannyira, hogy ma, midőn a határzár ritka, sőt egy évnél hosszabb idő óta egyáltalában elő nem fordult, — szünetel az magától. Hogy minő mértékben súlyos a gyapjúkereskedelem e vidéken, arra elég lesz talán az is, ha megmondjuk, hogy még 1870—76-ig a felső tömösi s brassai vesztegintézetek évenként 2—3 millió klg. gyapjút kezeltek, holott most mindkét intézetnek évi gyapjuforgalom-átalaga alig üti meg a fél millió kilogrammot.

Minőségére nézve négyféle gyapjút különböztetünk meg: Finom posztógyapjút, középfinom posztógyapjút, fésűs gyapjút s durva darócgyapjút. Ez utóbbi kevert.

A brassómegeyi gyapjuipart a tényleg még működésben lévő három gyapjutermelő győnyörű s igen izléses gyűjteményes kiállítása képviseli.

Résztevők Czell Frigyes, Joanides G. és Safrano Anasztáz. Mindhárom kiállító szép, finom s durva erdélyi gyapjút állít ki egyaránt. De különös figyelmet érdemel Safrano, a ki mind a négyféle erdélyi gyapjút mutatja be; még pedig külön mosott és külön mosatlan állapotban. A gyapju kizárólag erdélyi, honi juhok terméke s Safrano gyapjuja már azért is érdemel figyelmet, mert az részben brassómegeyi, hétéfalusi gyapju.

A kiállított gyapju-nemek közül a negyedik, azaz a durva gyapju különösen a román nép által itt viselt daróczkészítésre szolgál, melyet az itteni gyárak dolgoznak fel, míg a kiállított finom gyapju a finom posztók s szövetek előállítására használtatik.

evett. A Mogurán kívül sehol sem volt eddig, még Törösváron sem. Ő télen-nyáron a hegyeken lakik és egy ruhában jár: ing, gatyá, bocskor és sapka, melyet ő maga készít a juhbőrből. A napokat nem ismeri, illetve nem tudja, mikor van vasárnap vagy hétfő; ha azonban a védház előtt sok embert vagy tüzet lát, akkor tudja és illetve gyanítja, hogy vasárnap van. De azt sem tudja, hogy mikor van új év, mert mint társai mondják, gazdája ritkán fizet rendszeren. Bort még nem ivott soha, pálinkát hébe-korba. Szeretője még nincs, de mint apja mondá neki, felesége már ki van szemelve. — Természetes, hogy megtraktáltuk a fiut tisztességesen.

De egy igen tanulságos dolgot is hallottunk a fiutól, nevezetesen hogy védházunkat veszély fenyegeti. Mióta a pénzügyőrök fenn említett házát a csempészek összerombolták, a pénzügyőrök a mi védházunkban szokatlan éjjelezni és őrködni. A fiu azt állítja, hogy az eddigi rongálásokat csak a pénzügyőrök teheték, kik lusták fát keresni és ezért a rácsozatot tüzelik el. De maga a ház is lángok martaléka lesz, ha a csempészek megtudják, hogy abban tartózkodnak a pénzügyőrök. — Mi magunk is meggyőződünk arról, hogy a pénzügyőrök csakugyan a védházban tartózkodnak, mert neveik fel vannak jegyezve. Ezek ugyanis talán épen ellenőrzés szempontjából a falra írják, hogy ekkor itt voltak.

E helyen, de külön uton is felkérjük fiókegyeletünk t. választmányát e tekintetben sietőleg intézkedni. A védház nem állami szolgálattevők részére, hanem

Mindhárom kiállítónak különösen mosott gyapjuja az, mely a néző figyelmét leköti. A mosatlan gyapju nem az ő érdemök, habár azt is ők tisztítják s fésülik. Annál nagyobb a mosott gyapju, melyet értenek ép oly minőségben előállítani, oly széppé változtatni mintha gyári gépmosás volna.

Pedig távolról sem az. A mosás itt folyó vízben, nagyon primitív módon, kosarakban. e célra alkalmazott oláhnók által történik, — míg a szárítás a nap által kavicsos földön.

De nagyon érdekes a mosás különfelesége. Mindhárom kiállító bemutatja a mosás különféle phasisait, a mennyiben ott van a gyapju külön-külön az első, második, harmadik és negyedik mosásból.

A kiállított gyapju színére s minőségére nézve fehér, barna s szürkés-barna zigaja gyapju fésülve is, mosva is, első s másodrendű.

Ugyanezen csoportban van a földvári földmivelési iskola tejgazdasági kiállítása is, a melyről azonban már az első csoportban emlékeztünk volt meg. De szerepel ezen iskola még egy helyen, az országos tejgazdasági felügyelőség sajt — s vajkóstoló csarnokában, — kiállítván igen izletes csemege sajtot.

A földvári földmives iskola kiállított sajtját megizelve s azt az ugyanazon csoportban kiállított más sajtokkal összehasonlítva, csak sajnálkoznunk kell, hogy nálunk a sajtkészítés még nagyobb dimenziókat nem öltött.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a sajtbehozatal 1883. évben 1.435.411 frt értékben 17.943 m. mázsa volt, míg a kivitel csak 108.903 frt értékben 1.675 m. mázsa, tehát ezen czimen az országból ez évben 1.326.508 frt ment ki sajtért, midőn azt itthon is lehetne ép oly jól előállítani; ha tekintetbe vesszük, hogy megyénk tejgazdaságra, tehát sajtkészítésre mily alkalmas és mennyi előnnyel bír: csakugyan fájjal-munk kell, hogy itt a sajtészítés oly kezdőfokon áll.

A földvári földmives iskola csemege sajtja bátran vetekedik a vele egy csoportban lévő sajtokkal, ugy izletesége, mint tartóssága szempontjából.

Vegyük csak e megye sajtkészítését. Itt más nem állítatik elő, mint az ü. n. kaskavals a juhturó. Különösen az előbbi igen kedvelt. Pedig előállítás az e téren semmi készítséggel nem bír román gazdák által a legprimitív módon történik, még pedig juhtejből. Mennyivel nagyobb eredményt lehetne elérni ha a sajtészítésre gondot fordítva, súlyt fektetve, — azt szakszerűen úznók.

Ezt a benyomást tette reánk a földvári földmives iskola csemege sajtja, a mely bizony bármely uri asztalon sem fog szégyent vallani.

A földvári földmives iskola egyáltalában nagyon szépen van képviselve a kiállításon. Dicséretére válik. Csak rendszeres haladását, gondos vezetését igazolja.

Román röpirat N-Szebenben.

Un cucint de Menenius Agrippa. Sibiu editura si tipariud lui W. Kraft, 1885. — (Magyarul: „Egy szó Men. Angrippától.“ Kraft W. kiadása és könyvnyomdája. Szeben, 1885.)

E röpirat kis 8-ad rétből 47 lapra terjed. Jeli-geje ez: Destépta-te Romane! azaz ébredj román.

Murasianu András 1848-ban a románok halálos zsarnokai — tirazitie cei de mörta — ellen, már t. i. a magyarok ellen írt lázító, dákó-román költeményének kezdő szavai. Ha e röpirat végére pillantunk, ott ezt a két sort olvassuk:

kizárólag turisták részére és egyleti tagok díjaiból lett készítve. Felhívjuk tehát a pénzügyőri biztosságokat és különösen a pénzügyigazgatóságot, a védházat szolgálati célokra nélkülözni. — A bár féligmeddig megrontott kincstári épületet csekély áron ki lehet javítani és további rombolástól olyképen megóvni, hogy két ember kellően fölfegyverkezve folyton ott legyen, míg más kettő portyázik. — A védház biztosítva van ugyan, de mi nem kapunk mindennap egy oly szívélyes és áldozatkész mérnököt, mint Kehlhofer József ur, és Nicolae Mihaile Scintie-nek sines kedve még egy ily védházat felépíteni.

Int az idő a hazamenetelre. Még egy korty jó vizes bor, egy pár jó élcz a fogyasztási adó részéről, a csábító nomine stultorum, egy cigaretta a kis csobán gyereknek, és elindulunk hazafelé. Sajnos, gypár nem ékesíté ezuttal kalapunkat. Négy órai távgyaloglás után visszatértünk Zernestre, hol vasárnapi diszben találjuk az éber és szorgalmas lakosokat. — Alig ültünk fel a reánk váró kocsikra és alig hagytuk el Törösvárt, az eső Brassóig kísért. Mindez azonban nem akadályozhatta meg a mi jókedvünket és különösen dicséretet érdemel a mi rezolva huszárunk a jó mókákért, fogyasztási adószedőnk egészséges humora és étvágyáért. Vezetőnk kitűnően viselte magát és ajánlhatom a turistáknak.

A viszontlátásra, t. olvasó, a Királykőn a tíz-n-három szótagu visszhangnál!

La tot bravul Roman salutare!
In vremea, kultur-egylet ului, azaz: Üdvözlöt minden derék rumunnak a kultur-egylet korában.

S most miután ismerek a röpirat címét, ezíra nevű íróját, elejét és végét, ha nem mondanám, úgy is kitalálná a t. olvasó, hogy ezt az erdélyrészi közmívelődési egylet és a magyar nemzet ellen irta az álnév alá bujt n.-szebeni hős római. Szemszurásból szurkálja a rumun értelmiséget is.

Lássuk lehető rövidre vonva nagyszerű észjárását. Feketébb — így kezdi — az ő rumun lelke a fekete tintánál.

Ez tökéletes igaz. Azért feketébb az ő lelke a tintánál, mert a magyarhoni és erdélyi rumunok — az uniót nem ismeri — az isten által nekik adományozott talentumot nem használják, hanem koldulni járnak az idegenekhez, már t. i. a magyarokhoz. Pedig a rumun 10 milliótól igaz és tiszta római vér a Tiszától a Fekete tengerig, Neszteltől Matapán fokig, vak és rossz lelkű, a ki ezt kétségbe vonja és tagadja. A rumun a franciaia szellem és test élénkséggel, finomságával, a spanyol komolyságával, makacsságával és az olasz ravaszságával bir. Aztán milyen szép teste, lelke, zenéje, dala, tánca; hát még milyen a harcban. Megszégyenítette hatalmas szövetségét az orosz, mert előbb tüzte győzelmi lobogóját a hős ellenség sánczaira; 1848-ban pedig rumun leányok és nők lóra kapva, a magyar huszárokat s plane egy század huszárt megszalasztottak.

Mariselnél történt — úgy mond — és a „Streffleur” című bécsi katonai lapból vette ezt az adatot.

Azonban ezt a hős népet még is most izgatni kell. Meg is teszi versben és prózában, természetesen mind csak a magyar ellen. Küldi a papokat előre a keresztrel s a dászkrel is legyen a pap közelében. Megemlíti, hogy milyen nemzeti szellemben nevelik Enyeden a valaha oláh vérű Bethlen tanodájában a magyar ifjakat. Így kellene rumun szellemben nevelni a rumun tanulókat is. De nálunk zsarnok szellem uralkodik pap, tanító, növendékben; hát még a főpap hogyan bánik pap társaival. Nem így tesz ám a magyar ur a magyar néppel. A magyar nép jó, derék, a román leginkább rokonszenvez vele, de uralomvágya iszonyu nagy s a zsidók félrevezették, a zsidó nefast element. A magyar a deliriumig nemzeti érzületű s a rumunnál éppen ez hiányzik. Azonban a magyar mindenütt idegen tollakkal diszeleg. A „fische Ungarn”, „vaillants hongrois”, „bravi ungheresi”, mind nem egyebek mint: pene romanesci: azaz rumun tollak. Széchenyi, Vesselényi, Battyányi s még néhány mágnáson kívül a többi mind idegen eredetű. Hunyadi János, Mátyás, Kinizsi stb., mind rumunok, idegen tollak. Legpompásabb ez:

„Aztán minő szerepet játszott Erdély az ő római vérű népével. mágnásaival és minőt Magyarország?

„Erdélyből származott Hunyadi János, Corvin Mátyás; Magyarországból Ulászló. Erdélyben van a Kenyérmező s Kinizsi Pál; Magyarországon van Mohács.” „Deák Ferencz is rumun volt, a pesti rumun egyházból való, apját még Pescariunak hitták. Ha a rumun nem lett volna, Magyarország ma nem léteznék. Azonban a Hunyadi, Deák s eféle rumunok után nem sirnak, nincs rá szükségük, sőt ha megtérnének, úgy sem fogadnák vissza; mert a rumun nagyszerű, fontos, szelid, békés, engedelmes, sőt oroszán, mely non capit muscas. Hát a magyar? Ez századok óta felhasználta a rumunt, de jogot nem enged neki. A magyar ismeri a világ gyöngye oldalait és kizsákmányolja. Mundus vult decipi ergo... Iróink, művészeink s több e félek mind befűjt nagyságok, értjük hogyan kell rászedni a világot. Pedig minő más a rumun s például a székely! A rumun szép, mint a fenyő, de mi az idegen előtt azt mondjuk, hogy az magyar, és a magyar felfuvalkodik a rumun dícsőséggel.

A székelyek között, kik rutak, értelmileg szegények, azt mondjuk az idegennek, hogy ez oláh. Minden haszontalan embert oláhnak nevezünk. A budapesti országos kiállításon ki van gunyolva a rumun, egy betyárt öltöztettek rumun öltözetbe. Így nem jól van a dolog. Európnak meg kell ismerni a rumunt és az usurpator ellenfeleket mesterkedéseit.

„A magyarok türelmetlen elnyomó politikájokban, elhagyatva a rumunok támogatásától; látván, hogy önmagukra hagyatva, gyengék azt mint magyar államot megalapítani és fenntartani — a mi soha sem is volt s soha sem is lesz — dühvel kezdetek magyarosítani minden előtt ez országban. Minden magyar lehellet vak fanatizmussal arra dolgozik annyira, hogy közöttük valóban Ázsia pusztáin, nem Európa közepén érezzük magunkat. A tudósok is erre törekcszenek, meghamisítják a történelmet, Kiepert is ezért lépett ki a magyar földrajzi társulatról.

Hát a rumunok mit tesznek? „Le a vénekkel” kiáltják az ifjak. Ezért aztán ki is fizeti őket. Szerinte az öregek t. i. a 48-as tribunok, prefectulok emléket érdemelnek, mert Hasdeu rumun tudós is azt mondja. Néhai Saguna báró volt igazi nagy rumun, az intelligencia t. i. a rumun depravatus, áruló csak önmagának élő és rövid látó. Azután a némagyarárosítás ellen önti ki keserveit. Végre szervezkedésre hívja ki a rumunokat. Ne engedjétek rumunok, hogy pusztába hangozzék el e szózat, mert gyalázatra válnék ez a világ meghódító és civilizáló rumunnak.

Rumun értelmiség szervezkedj s egy nappal korábban fogj a munkához, mert veszélyeztetve van az ügy és itt a legfőbb idő. A felelősség rád háromlik. Üdvözlöt minden derék rumunnak a „Kultur-egylet” idejében.

Ennyit kivonatoltunk ebből a fekete tintával s még feketébb gyűlölettel irt szózatból. Célja oda irányul, hogy a rumunok előtt még gyűlöletesebbé te-

gye a magyar nemzetet és véreit ez ellen szervezkedésre buzdítsa. Egy elfogult, vak fanatikus, ki méltó a szálamomra, az örültek házába, de nem arra való, hogy véreinek tanácsadója legyen. Egy mondata igaz, s ezt többször ismétli: Fekete a tintája, de még feketébb a lelke. Valóban úgy van.

A kulturegylet közgyűlése.

— Saját tudósításunk. —

Kolozsvár, 1885. aug. 30.

Csak röviden irok. Az ünnepélyességek megkezdődtek. A város ünnepi színben. Az utcákon hemzseg a közönség. A fogadás nagyszerű volt, mind-egyikünket meghatotta az a szívélyes vendégszeretet. A vasutnál dr. Szász Béla egyet. tanár fogadott s beszéddel üdvözölt minket. A bevonulás impozáns volt. A városháza előtt dr. Haller Károly az erkélyről üdvözölt minket. A terembe vonulva pedig gróf Kornis Viktor üdvözölte a polgármestert. Ezután szállásainkra mentünk s kiki dolga után látott. Délelőtt 11 órakor értekezletre gyűltünk össze a szépen díszített városházi nagy teremben, mely tömve volt. Dr. Haller megnyitván értekezletet, Sándor József titkár vázolta tőle megszokott kedves modorban az eddig történeteket s a mennyiben az i. választmány jelentése igen terjedelmes, úgy csak az indítványok adatnak elő. Itt hosszú vita fejlődött ki, a melyben részt vettek Ugron Gábor, Bartha Miklós, Szász Béla, Györfly Gyula, Deák Lajos, Vermes Imre, gr. Bánffy Béla, gr. Bethlen Gábor és Hegedűs István. E szerint a megállapodás az, hogy a holnapi közgyűlésre egy előkészítőbizottság terjeszsze elő javaslatait s jelölje ki a megválasztandókat. E bizottságba választottak:

Dr. Haller Károly, gr. Bethlen Gábor, gr. Teleki Domokos, Csató János, gr. Teleki Gusztáv, Koós Ferencz, Felméry Lajos, Szász Domokos, gr. Bánffy Béla, Szoboszlai Károly, Deák Albert, gr. Kun Géza, Gyarmathy Miklós és Sándor József mint a bizottság jegyzője.

Brassó megye részéről Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő lett beválasztva, de ő kijelentette, hogy teendői miatt e bizalmat nem fogadhatja el.

Sietek, hogy a postáról le ne maradjak. A töb-
-i-
biről holnap.

Távirati tudósítás.

Kolozsvár, aug. 31. A közgyűlés fényesen sikerült. Megválasztottak elnökké: gróf Bethlen Gábor főispán; alelnökökké: Haller Károly, br. Bánffy Ádám, ifj. gr. Teleki Domokos, Bartha Miklós; titkárrá: Sándor József; jegyzőkké: dr. Ferenczi Zoltán, Rieger Imre.

Választmány: Báró Bánffy Zoltán, Benigni Sámuel, dr. Concha Győző, Dániel Gábor, gr. Esterházy Kálmán, dr. Felméri Lajos, Ferencz József, H. Gaál Domokos, gr. Haller Jenő, dr. Hegedűs István, Horváth László, dr. Jenei Viktor, br. Jósika Lajos, E. Kiss Károly, Koós Ferencz, gr. Kornis Viktor, dr. Kovács Ödön, Lőnhárt Ferencz, Moldován Gergely, Nagy Béla, Polcz Rezső, Sigmond Dezső, Szarvassy György, dr. Szász Béla, Szász Domokos, Szoboszlai Károly, gr. Teleki Gusztáv, Török Bertalan, Ugron Gábor, Weisz József, br. Wesselényi Miklós, Zeyk József.

Levélben bővebben.

Egy szó Brassó város t. tanácsához.

Már volt alkalmunk egy ízben felszólalni a városi hirdetések ügyében. Kértük volt a t. városi tanácsot, hogy vegye hirdetéseinél tekintetbe azon tizezer magyar ajku lakosságot, a kik vagy nem tudnak németül, vagy ha tudnak is, nem olvasnak német lapot.

A városi tanács hirdetéseit német nyelven teszi közzé, kizárólag a »Kronstädter Zeitung«-ban, nem tekintve azt, hogy van a városnak a tizezer szász, illetve német lakoson kívül még huszezer más ajku lakossága is, a kik ép úgy viselik a város terheit, mint amazok.

A románokról nem szólnak, az az ő dolguk. Intézzék el a maguk bajait. De szólnak a magyarságról. Első felszólalásunk után a város egy-egy hirdetést a magyar lapban is közölt; de azóta ismét nem. A múlt héten legalább öt különféle hirdetése jelent meg a városnak a német lapban, — másutt nem. Ott voltak igen fontos adóügyi hirdetések, mint az ált. jövedelmi pótdó s hadmentességi díj fizetése, a melyek három-háromszor jelentek meg. A német olvasó tudomást vett ezekről, a magyar nem. Már most, ha a magyar adóköteles nem fog megfelelni a kívánalmaknak s hivatkozni fog arra, hogy ő erről tudomással sem birt, mit fog tenni a városi adóhivatal? ... Végrehajtani fog. A fél felebbezni fog az adófelügyelőhez. Kétséget sem szenvedhet, hogy az adófelügyelő ur megfogja semmisíteni a városi adóhivatal végzését.

Ez eset pedig már legközelebb fel fog merülni.

Ott voltak a városi tanács hirdetési a törösvári vár renoválását s a tábornoki lakás bérbeadását illetőleg.

Az első versenytárgyalás. Hogy vegyenek arról tudomást magyar iparosaink? A tábornoki lakás bérbeadása szintén jó példa. Most is m. kir. hivatal, az adófelügyelő pályázott arra a lakásra. Lám, ez is magyar. Ott van még egy ipariskolai hirdetés. Ez mind egyszerre jött. Ha az iparostanoncz nem fog eljárni az iskolába, majd megbírságolják a mestert. Csak-hogy ez nem fogja a bírságot hallgatagon eltűnni, hanem talál majd magasabb fórumot, a hol elmondja, hogy ő német újságot nem olvas, a magyar újságban pedig nem volt hirdetve.

Sok ily esetet hozhatnánk fel, hogy bebizonyítsuk, mily igazságtalanul járt el a t. városi tanács és adóhivatal a hirdetésekkal szemben. Miért nem vesz példát magának a város az alispáni hivattaltól? Annak hirdetési a magyar s német lapban is megjelennek, mindenütt kétszer. Ez nagyon méltányos.

Ámde a városi tanács mindég hivatkozik az eddigi helyi szokásra. Ez nagyon szép. De hát azelőtt nem volt magyar lap, míg most van. Arra tehát hivatkozni nem lehet.

A városi tanács egyenlő mértékkel tartozik mérni németnek, magyarnak. Azt a hirdetést, a melyet a német lapban közread, azt tartozik kiadni a magyar lapban is. Ezt követeli a jogegyenlőség. Ezt jogosan követelheti a város magyar lakossága, de nem egyszer kívánná a város előnye is.

Kérjük tehát a t. városi tanácsot és adóhivatalt, ne zárkózzék el ezen jogos és méltányos kérelem elől. Ne legyen reklámgyártója az egyik lapnak, mint jelenleg csakugyan az. A tanácsnak jogai vannak, de az adózó közönséggel szemben kötelességei is.

T a n ü g y.

Értesítés a brassói állami közép ipariskoláról.

A brassói állami polgári iskolával kapcsolatosan a múlt tanévben szervezett faipari tanműhely a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak folyó évi augusztus hó 26-án 31,851. sz. a. kelt magas rendelete folytán „közép ipariskola” czim alatt — a budapesti közép ipartanoda faipari szakosztályának megfelelő szervezettel — önálló ipariskolává alakul, s mint ilyen fog ezentúl működni s három évi tanfolyam alatt faipari munkásokat, illetve munkavezető iparosokat nevelni.

Az intézetbeli oktatás elméleti és gyakorlati. Az utóbbit illetőleg az intézet tanműhelyében a tanítás a kézi ügyesség gyakorlására szorítkozik, azonban a bevégzett mechanikai ügyesség megadása helyett csak az elméletben kifejtett elvek alkalmazására, a szemléltetésre és főbb művelet-módok lényegének átdolgozására van a tanítás fókuszintettel.

A tanítás főszálya a faiparág elméleti ismertetésére van fektetve, mely alatt az értendő, hogy ezen iparág céljaira használt nyers anyagok természete, a feldolgozás-módok lényege, továbbá a használt különböző műtárgyak, készülékek és gépek szerkezete és helyes alkalmazása oly behatóan tárgyalatik, hogy ennek alapján és segélyével a tanulók a faipar körébe vágó munkák mechanikai részét, műveleti módjait tudományos alapon ismerjék meg s az iskolából minél több motivumot vigyenek a gyakorlatba arra nézve, hogy mily anyagból, mily módokon, mily eszközökkel miket lehet előállítani és gyártani.

De mivel ily magasabb hivatáskörhöz való rendszeres szakképzettséget az intézet csak azon egyéneknek adhat, kik koruknál fogva még az elméleti tárgyak iránt is fogékonyak, s kik a kiszabott három éves tanfolyam alatt idejüket egészen az iskolai tanulmányoknak szentelhetik: megkivántatik, hogy az intézetbe lépők kellő elméleti készséggel, e mellett faipar-műhelyi gyakorlattal bíró, 14—15 éves ifjak legyenek.

A tanulók beírása szeptember hó 1-jétől 15-éig tartatik a polgári iskolai helyiségben.

Az intézetbe rendes tanulóul felvétetnek:

a) azok, kik az iparos-tanulók (mesterinasok) számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték s legalább is jó osztályu bizonyítványuk van;

b) azok, kik a polgári iskola, gymnasium, vagy realiskola négy alsó osztályából jó sikerű bizonyítványt nyertek;

c) iparossegédek és mindazok, kik az a. vagy b. pontban kívánt készségüket felvételi vizsgálat után bizonyítják.

Általában megkivántatik, hogy a belépni kívánó növendék a faiparágban már előre gyakorlatot szerzett legyen. A felvételi feltételeknek különben megfelelő s már a gyakorlatban működött tanulók a nem gyakorlottak felett előnyben részesülnek.

A tanítás díjmentes.

A tanfolyam három évre terjed. Mindegyik év két félévi tanfolyamra oszlik. Ez évben az első évfolyam nyitatik meg.

Brassó, 1885. augusztus hó 30-án.

Az igazgatóság.

Fürdői levél.

Zajzon, 1885. augusztus 28.

A golyák, fecskék és darvak már vándorutjukban vannak, felkeresendő a trópusabb éghajlatot, hol a természet mostohasága nem zárja el tápszerüket, a hol nem hallatják énekeiket, hanem a megélhetés nagy munkája és új erőgyűjtés a jövő tavaszra, képezi földadatukat.

A szegény vándormadarak ezen munkájukat ösztönyszerűleg teljesítik minden évben.

Ha az újságok lapjait forgatjuk, azokból is meggyőződhetünk, hogy az őszi közeledik, a nappalok rövidülnek, a külföldi vendégek búcsút vesznek, sietnek haza egyfelől azért, mert a kedves otthon vonzza, másfelől pedig a zsebbeli új erőszerezés készíti őket vándor-utjukra.

A zajzoni fürdőn már könnyen meg lehet számítani az idegen vendégeket, de annál többen vannak a brassói szomszédok, a kik talán továbbra is maradnak, mert — közbe legyen mondva — Brassó nekik igen drága város s ha még most beköltöznek, akkor nem fog elég lenni a saison alatt megtakarított pénzük a multságban bő farsangra.

Sokat közülök beszólit a hivatali kötelesség, a mi nem valami örvendetes reájok nézve. Ennek f. hó 26-án kifejezést is adtak az által, hogy egy búcsuestélyt rendeztek, hová csak egy magyar ember volt hivatalos, a többi — hogy miért? nem tudom, — mellőztetett.

A mint mondják, nagyon jól mulattak, de mi magyarok sem mondhatunk egyebet, kik néhányan külön szobába húzódtunk s érzelmeinknek oly mulatozás által adtunk kifejezést. A mi multságunknak nemcsak az volt célja, hogy Bachus oltárán áldozzunk, hanem több magasztosabb irányba kiterjedt.

Magyar ember természetében van, hogy mikor összeül, mindég a nemzeti ügyekről elmélkedik. Így voltunk a fenti estén mi is; beszéltünk a napi eseményekről, nemzetünk kulturális viszonyairól stb. Már az est vége felé a nyelvek annyira megeredtek, hogy kénytelenek voltunk kimondani, miszerint: a ki szólni akar, tegye le a garast.

Garas-garasra, piczula-piczulára tétetett le; sőt a szép eszmék pengetése Galuska Jankó helybeli derék primásunknak a zsebéből egy frtot ugrasztott ki, eltekintve az azelőtt letett piczuláitól. Látni ezt zajzoni tiszt. Pap György lelkiatyám, Galuskát lefőzendő, 2 frtot tett ki az asztalra a garas fejében, hogy elpanaszolhassa, miszerint ő a közművelődési egyesületnek még nem tagja, a mi — úgy mond — nem egészben az ő hibáján mult.

Az egész est eredménye 6 frt, mely összeget az „Erdélyrészi m. közművelődési egyesület” brassómegyei fiók-egylet elnökségéhez beküldöttük.

Adjon az ég sok ilyen mulatva gyűjtő közönséget közművelődési egyletünk pénztára gyarapítására! D.—

Helyi és vidéki hírek.

Áthelyezés. Deák Imre helybeli postatiszt — mint sajnálattal értesülünk — f. hó 3-án végkép eltávozik városunkból, a menyiben saját kérelmére Szathmárra helyeztetett át. Deák ur távozását őszintén kell sajnálnunk; nem csak azért, mert benne lapunk jó barátját s tevékeny munkását veszítettük el, hanem mert benne a brassói magyarság egy lelkes, szorgalmas s törekvő hazafit veszít, a ki minden magyar ügyben tevékeny részt vett. Midőn tehát sajnálatunkat fejeznők ki ezen kitűnő tisztviselő távozása felett, kívánjuk, hogy új állomásán is környezze az a szeretet, melyben itt részesült. Deák ur helyébe lapunk kiadójának öcséje jó. Isten hozza!

Értesítés. A felvételek a brassói állami középkereskedelmi iskola megnyíló első osztályába szeptember hó 7-ig terjesztettek ki. Brassó, 1885. augusztus hó 31-én. Az igazgatóság.

Ordódy Pál halálát a hivatalos lap a következőkben közli: Ordódy Pál volt közmunka- és közlekedügyi m. kir. miniszter, valóságos belső titkos tanácsos, a főrendiház tagja, az I. oszt. vaskorona rendvitéze, f. hó 26-án 63 éves korában Ischlben meghalt. Béke poraira!

Ezüst lopás. A clauthali főbányahivatal nagy lopásról értesíti a berlini rendőrséget. E szerint a lautenhali kohóból ezelőtt mintegy 10—14 nappal 125 kilogramm sulyu és 20,000 márká értékű aranytartalmu ezüsttel töltött hordócskát loptak el. Az átalag, melyet a tolvajok már valószínűleg megsemmisítettek, mintegy $\frac{3}{4}$ méter magas, vasbroncesoncsokkal és zárral volt ellátva.

Iszonyu tűzvész pusztított a mult héten Gyergyó-Vaslábon. Alig egy óra alatt a falu lakóinak kétharmada maradt hajlék nélkül. A károsultak épületei nagyobb részt biztosítva voltak.

Rettentő jégeső dühöngött f. hó 27-én d. u. 4 és 5 óra közt Bia pestmegyei községben, nagyrészt elpusztítva a szőlőket. A kár körülbelül 16 ezer forintra rug. Egy emberélet is esett áldozatul. Egy csőzt az ár a hegyekről leragadt s nem bírt megmenekedni. Ugyanezen napon a Zalamegyében, Galambos, Magyarád, Szt.-Györgyvár, Poronyvár s még több községekben is pusztított a jégeső. Nagy-Kanisán a vasuti állomás összes ablakait beverte.

Leánykereskedés Csehországban. A „Narodni Listy” jelenti, hogy Csehországban, de főleg Nechanitz városában és környékén rendszeres leánykereskedést

üznek és számos leányt küldenek Magyarországra, Romániába, Szerbiába, Bolgárországra és Törökországra.

A mostoha anya. Kreszties Mária, egy aradi bádagos 17 éves leánya a mult napokban elfutott hazul, mert mostoha anyja megpirongatta. Szülei nem sejtettek semmi rosszat, de a lány nem ment vissza se az nap, se más nap, de még harmadnapra sem. Ekkor már mindenfelé keresték, de nem találták. Szombaton reggel kifogták holttestét a Marosból. Hozzá tartozói azt mondják, hogy a szép leány gyógyihatalan lábujjában szenvedett s lehet, hogy ez birta rá a szomorú elhatározásra.

Tolvaj horvát katonák. Csákváron a horvát illetőségű 5-ik számú uhánus-ezred egy százada van elhelyezve. A legénység a parasztagdák széna és szalma készletét folyvást lopogatja, mi már sok összezörrenésre adott alkalmat. Így történt az aug. 28-án hajnalban is Varjas József szénakészletével. Varjas rávetette magát a tolvaj katonára, kinek kiáltására több társa elősietett. Varjas pisztolyt vett elő, a katonák közé lőtt s azok egyikét arczán megsebesíté. A katonák Varjasra támadtak az a faluházába futott, hol a bíró egyelőre rendet csinált. A katona sebe különben nem jelentékeny; néhány sörét furódott arczába.

A kolera még mindég dühöng. Marseilleban aug. 28-án 28 ember halt meg. Spanyolországban pedig néhány kerületet kivéve, melyből hiányzanak az adatok, összesen 3529 ember betegedett meg és 1230 ember halt el kolerában.

Szerkesztő postája.

Fehéregyháza. Megkaptuk s köszönettel nyugtázzuk. Nagyon szeretnénk valamit Nagy-Küküllő megye politikai s szociális viszonyairól, a megyei s a városi életéről kapni. Kérnök erre, nagyon jó volna. Kettős szolgálatot tenne. Majd levélben bővebbet erről. Az értesítőre csak most kerül a sor.

Nyílt tér.*)

Adler Rezső

folyó év május 1-én a só-nagyáruadát árlejtés útján megnyerte, olyképen, hogy kilomázsját 7 frt. 76 $\frac{1}{2}$ kron árulja; nem tudjuk ennélfogva, mi az oka, hogy még most is mind 7 frt. 85 kron árulja azt?

(196) 1 1.

Több só-kisárus.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 szeptember hó 1-én.

Román papírpénz à 20 frankos	8.82 vétel	8.85 eladás.
ezüstpénz à 20	8.75	8.80
Napoleon d'or (aranypénz)	9.85	9.88
Török lira	10.12	10.15
Orosz imperial	11.13	11.16
Arany	5.82	5.85

Felelős szerkesztő: Szterényi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

HIRDETMÉNYEK.

Hirdetmény.

Folyó év szeptember hó 11-én délelőtt $\frac{1}{2}$ 11 órakor a brassói főtéren négy 16 adatik el árverezés útján a sepsi-szt.-györgyi m. kir. állami méntelep állományából.

Bővebbet a brassói városi főkapitánysági hirdetések útján.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1885. évi szeptember hóban.

(197) 1-1.

A magyar királyi állami méntelep osztályparancsnokságától.

Árverési hirdetmény.
Apáca községet illető $\frac{1}{4}$ évi koromajog hat évre 1885. szeptember 17-én délelőtt 9 órakor, csak zárt ajánlat útján kiadatik.
A zárt ajánlatok 40 forint bálnapénzzel 1885. szeptember 16-án délután 6-ig Apáca község előjáróságának ezimezve beadandók.
A feltételek az apácai községi irókában megtekinthetők.
Az előjáróság.
(194) 2-3.

Biztos kereset!

Mindenki tőke és koczkázat (rizico) nélkül osztrák-magyar állam- és dijsorsjegyek részletlefizetelméletti eladása által az 1883. évi XXXI. törv.-czikk szerint

havonta 100---300 frtot kereshet

náink. — Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők:

A fővárosi váltóüzlet-társaság
ADLER és társához Budapesten.

(195)

1-6

A t. cz. közönségnek tudtára adom, hogy minden iskola részére

a tankönyvek

hozzám megérkeztek. — Továbbá bátorodom gazdagon fölszerelt másnemű

könyv-, rajz-, írószer-, (finom papiteria)

zenemű-, tükör- és képraktáromat

jutányos árak mellett ajánlani.

Kérem szíves pártfogásukat; és én, mint eddig, ezután is törekedni fogok, becses megrendelőim meglegedését kiérdemelni.

(193) 3-5

Tisztelettel

Altstädter Antal

könyvkereskedő.